

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA’LIM, FAN
VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI**

URGANCH DAVLAT UNIVERSITETI

ILM SARCHASHMALARI

Jurnal O‘zbekiston Respublikasi Oliy ta’lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasining FILOLOGIYA, FALSAFA, FIZIKA-MATEMATIKA hamda PEDAGOGIKA fanlari bo‘yicha doktorlik dissertatsiyalari asosiy ilmiy natijalarini chop etish tavsiya etilgan ilmiy nashrdir.

8.2023

Ilmiy-nazariy, metodik jurnal
2001-yildan nashr qilina boshlagan

Urganch – 2023

“ILM SARCHASHMALARI” ilmiy-nazariy, metodik jurnal

Bosh muharrir, filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori, dotsent **YO'LDOSHEV Ro'zimboy**

TAHRIR HAY'ATI:

ABDULLAYEV Bahrom, fizika-matematika fanlari doktori (UrDU),
ABDULLAYEV Ravshanbek, tibbiyot fanlari doktori, professor (TATU UF),
ABDULLAYEV O'tkir, tarix fanlari doktori (UrDU),
ATADJANOV Ilxam, geografiya fanlari nomzodi, dotsent (UrDU),
ATAYEV Shokir, yuridik fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD, UrDU),
BERDIMUROTOVA Alima, falsafa fanlari doktori, professor (QDU),
DAVLETOV Sanjarbek, tarix fanlari doktori, professor (UrDU),
DO'SCHONOV Tangribergan, iqtisod fanlari doktori, professor (UrDU),
ERMETOVA Jamila, filologiya fanlari nomzodi, dotsent (UrDU),
HAJIYEVA Maqsuda, falsafa fanlari doktori, professor (UrDU),
IBRAGIMOV Zafar, fizika-matematika fanlari bo'yicha falsafa doktori, dotsent (PhD, UrDU),
IMOMQULOV Sevdiyor, fizika-matematika fanlari doktori, professor (NavDPI),
JUMANAZAROV Doniyor, fizika-matematika fanlari doktori (UrDU),
JUMANIYAZOV Maqsud, texnika fanlari doktori, professor (UrDU),
JUMANIYOZOV Otaboy, filologiya fanlari nomzodi, professor (UrDU),
KALANDAROV Aybek, filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD, mas'ul kotib, UrDU),
KAVALYAUSKAS Vidas, gumanitar fanlar doktori, professor (Litva universiteti),
NAVRUZOV Qurolboy, fizika-matematika fanlari doktori, professor (UrDU),
OTAMURODOV Sa'dulla, falsafa fanlari doktori, professor (Toshkent, Kimyo-texnologiya instituti),
PRIMOV Azamat, filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori, dotsent (UrDU),
QUTLIYEV Uchqun, fizika-matematika fanlari doktori, professor (UrDU),
RUZMETOV Surojbek, filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD, UrDU),
RO'ZIYEV Erkinboy, pedagogika fanlari doktori, professor (UrDU),
SADULLAYEV Azimboy, fizika-matematika fanlari doktori, akademik (O'zMU),
SADULLAYEVA Nilufar Azimovna, filologiya fanlari doktori (O'zMU),
SALAYEV San'atbek, iqtisod fanlari doktori, professor (Xorazm viloyati hokimligi),
SALAYEVA Muxabbat Soburovna, pedagogika fanlari doktori, professor (UrDU),
SATIPOV G'oiptazar, qishloq xo'jalik fanlari doktori, professor (UrDU),
XODJANIYOZOV Sardor, pedagogika fanlari doktori, dotsent (bosh muharrir o'rinbosari, UrDU),
YAKUBOV Jamoliddin, filologiya fanlari doktori, professor (O'zDJTU),
O'ROZBOYEV Abdulla, filologiya fanlari doktori (UrDU),
O'ROZBOYEV G'ayrat, fizika-matematika fanlari doktori (UrDU),
G'AYIPOV Dilshod, filologiya fanlari doktori, dotsent (UrDU).

**JURNAL 2001-YILDAN CHIQA BOSHLAGAN•JURNAL
OYDA BIR MARTA NASHR QILINADI•2023 8 (195)**

MUASSIS: Urganch davlat universiteti•Jurnal O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Administratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligida 2020-yil 11-noyabrda ro'yxatdan o'tgan•**GUVOHNOMA № 1131.**

“do‘sti beozor” izofaviy birligi bilan vobastalikda, “bu dunyoda sen bilan do‘st bo‘lib, ko‘zingga nur, be-lingga quvvat, oyoqingga mador bo‘la oladigan haqiqiy do‘st kam”, degan mazmunga ishora qiladi.

Shoir Firoqiy na‘t mazmunidagi muxammasining so‘nggi bandida ham “firoq” kalimasining konotativ ma‘noda istifoda etib, Rasulilloh (s.a.v.) bo‘lgan cheksiz muhabbatini ayni shu kalima vositasida oshkor qiladi:

*Tamomi bandalarni rahbari sohib sarvarisan,
Malohat gulshanining xush nazokat benazirisan,
Firoq ayyomida qolgan g‘ariblar dastigirisan,
To‘qqiz zarga hizbi me‘roji shoh, ham Amirisan,
Nishoni novakingdur qoba qavsayn av adno. [1.4]*

Mazkur tugallanma baddagi ittifoq Payg‘ambarimiz (s.a.v.)ga maqtoiv tariqasida yozilgan bo‘lib, unda Rasulilloh (s.a.v.)ning o‘z ummatlariga dastgir (qo‘ltig‘iga kiruvchi, kiftida ko‘tarib yuruvchi – G.J.) ekanligini ta‘kidlash uchun ana shu ummatlar darajasini “firoq ayyomida qolgan g‘ariblar” birikmasi bilan birga istifoda qiladiki, natijada ittifoq san‘ati, bir tomondan, g‘ariblikda qolgan ummatlarni, ikkinchi tomondan, shoirning lirik “men”ini ifodalashga xizmat qilgan. Yana shuni qo‘shimcha qilish mumkinki, Amiriya tegishli misrada ham ittifoq qo‘llangan (Amirisan). Natija o‘laroq, na‘tda Payg‘ambarimiz (s.a.v.)ning hamdi haddi a‘losiga ko‘tarilgan.

Xullas, mumtoz she‘riyat an‘anasiga ko‘ra, so‘nggi bayt yoki badda taxallus qo‘llash odati mavjud ekan, ularning ittifoq tusini olishiga tabiiy hol deb qarash lozim bo‘ladi. Bu holat, bir tomondan, tili- miz fasohatini o‘zida namoyon qilsa, ikkinchi tomondan, muayyan shoir mahoratining ko‘zgusi sifatida ko‘zga tashlanadi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Do‘stmuhammad Firoqiy. Dastxat devon (nashr qilinmagan).
2. Amiriya. Devon (o‘zbekcha devoni). T., “Tamaddun”, 2017, 452-bet.
3. Quronov D., Mamajonov Z., Sheraliyeva M. Adabiyotshunoslik lug‘ati. T., Akademi-nashr, 2010, 400-bet.

Nizomova Shoxista Shodiyevna (Buxoro DU “Maktabgacha ta‘lim” kafedrasida (PhD) o‘qituvchi) SUV VA OLOVGA MAROSIMIY MUNOSABATLARNING ZAMONAVIY O‘ZBEK SHE‘RIYATIDAGI TALQINI

Annotatsiya. Ushbu maqolada suv va olovga marosimiy munosabatning zamonaviy o‘zbek she‘riyatidagi talqini xususida fikr bildirilib, olis o‘tmishda ajdodlarimizning suv va olov bilan bog‘liq tasavvur-tushunchalari ularga nisbatan hozirgi munosabatlarning shakllanishida o‘ziga xos asos vazifasini o‘tagan. O‘zbek oilalarida suv va olovga e‘tiqod qadimdan shakllangan bo‘lib, qator an‘analarda hamon davom etib kelayotganligi haqida fikr yuritilgan.

Аннотация. В данной статье рассматривается интерпретация обрядового отношения к воде и огню в современной поэзии. В далеком прошлом представления наших предков, связанные с водой и огнем, служили особой основой для формирования нынешних отношений к ним. Вера в силы воды и огня сформировалась в узбекских семьях с давних времен и до сих пор сохраняется в ряде традиций.

Annotation. This article discusses the interpretation of the ceremonial approach to water and fire in modern poetry. In the distant past, the ideas of our ancestors related to water and fire served as a special basis for the formation of current attitudes towards them. Belief in water and fire was formed in Uzbek families from a long time ago, and it is thought that it still continues in a number of traditions.

Kalit so‘zlar: she‘riyat, marosim, oilaviy-maishiy marosim, udum, an‘ana, tabiat.

Ключевые слова: поэзия, обычаи, семейные обычаи, обряд, традиция, природа.

Key words: poetry, rituals, family rituals, customs, traditions, natural phenomena.

Jahondagi barcha xalqlar kabi, o‘zbeklarning milliy qadriyatlar va ma‘naviy an‘analari tizimida suv va olov bilan bog‘liq turli e‘tiqodiy qarashlar asosida shakllangan marosim, urf-odatlar alohida o‘ringa ega. Qadimgi insonlar suv va olovni inson ruhini poklovchi, unga mangu hayot bag‘ishlovchi magik vosita deb qarab, turli marosimlar bilan bog‘liq udumlarni ado etib kelishgan. Qizig‘i shundaki, bunday udumlarning ayrimlari haligacha saqlanib kelayotir.

Folklorshunos A.Musaqulov aytganidek: «Jahonning deyarli barcha xalqlarida go‘daklar va kelin-chaklarni ritual cho‘miltirish, marhumni yuvish odati borki, bu ham suv kulti va uning magik kuchiga

ishonch bilan bog'liq.¹ Bu cho'miltirish va yuvishlar parsial magiya qonuniyatiga ko'ra, suvdan o'tish bilan teng bo'lib, go'dak, kelinchak, marhumning mohiyati o'zgarganligi, bir dunyodan ikkinchi olamga o'tayotganligini anglatadi».

Bularning barchasi xalqning suv va olov bilan bog'liq mifologik hamda magik qarashlarini o'zida namoyon etadi. Shularga asoslanib, Abdulla Oripov «Suv» she'rida yozadi:

Juda ajoyibdir inson udumi,

U suvni juda ham, juda ham suyar.

Ko'rinadiki, suv va olovga marosimiy munosabatlar – alohida e'tiborni tortadigan hodisalar. Chunki ularda xalqimizning suv va olovga aloqador qadimgi mifologik qarashlari asosida shakllangan hamda kishilar o'rtasiga singib ketgan ajoyib urf-odatlar saqlanib qolgan. Masalan, nopok deb qaralgan qandaydir narsani yuvish lozim bo'lsa, suv maxsus joyga to'plangan, lekin shunda ham nopok narsa to'g'ridan to'g'ri suv bilan yuvilmagan. Bunda nopok narsa, avval, sigir siydigi bilan yuvilib, quyoshda yoki qumda quritilgan va so'ngra yakuniy poklash maqsadida suv bilan yuvilgan.

Davolash magiyasiga ishonch asosida shakllangan rituallarda ham suv va olovning alohida o'rni bor. Ko'pincha, «davolash» maqsadida tayyorlangan ibodat oyatlari (Qur'ondan oyatlar) za'faron bilan qog'ozga yozilib, suvga botirilgan va yozuvlari suvda erigach, suvi bemorga ichirilgan, qog'ozning o'zi esa tumor sifatida osib yurilgan.²

«Vendidod»da yozilishicha, Nasani quvib chiqarish marosimida yovuz ruhni haydashda asosiy vosita suv hisoblangan. Marosimni o'tkazuvchi bemorning boshidan oyog'igacha, barmoq uchlariga qadar 33 nuqtasiga suv quyib chiqqan. Suv va olov inonchiga aloqador marosimlar xalqimiz hayotida katta o'rin tutadi. Ulardan aksariyati an'anaviyligi bilan e'tiborni tortadi.

O'tmishdagi turmush amaliyotida oqar suvlar, suv omborlari, hovuz va quduqlardagi tozalash ishlari ham marosimiy xarakter kasb etgan. Agar suvga o'likning tanasi tekkan yoki tasodifan o'limtik tushgan bo'lsa, uni tozalash tadbiri juda qiyin kechgan. Masalan, quduqdagi suv to'laligicha tashqariga chiqarib to'kilgan yoki undan boshqa foydalanilmagan, ko'mib tashlangan. Xullas, suvni halolash jarayoni muhim hisoblangan. Oqar suv (masalan, daryo, soy, kanal)ga jasad tushsa, ularning suvi harom hisoblanmagan.³

«Avesto»da suv va yerning bog'liqligiga alohida e'tibor qaratilgan. Unda suv va yer oldida gunoh qilganlar uchun 200 qamchi urib jazolash qoidasi belgilanganligi kuzatiladi. Kimki Axuramazdaga imon keltirsa, yerni haydash, sug'orish va ekish oldidan uning ustidagi suyak, soch, qon va najasdan tozalashi zarur hisoblangan. Aks holda, muqaddas, qudratli, yaxshilik keltiruvchi suv, aksincha, ilohiy ofatlar sababchisiga aylanishi aytilgan.⁴

Bundan ko'rinadiki, suv azaldan qadimgi ajdodlarimizning hosildorlik inonchlarini o'zida namoyon qiladi. Shu orqali suv oila, farzand tushunchalari bilan ham bog'lanadi. Ma'lumotlarga ko'ra, Xorazmda ayollar daryo qirg'og'iga kelib, nariyoqqa o'tmay, shu joyning o'zida daryo suviga suv va tuz tashlab, qurbonlik qilishadi. Bu bilan suv ilohasidan o'z oilalari uchun tinchlik, to'kinlik tilashgan. Befarzd ayollar esa erta bahorda ariqlarga suv kelishi bilan, oqayotgan ariqlar ustidan sakrab o'tib, o'zlariga farzand so'rashgan. Suvga biror-bir narsani (pichoqmi, uzukmi) qurbonlik sifatida tashlashgan.⁵

Hubbi Amudaryo suvi ostida makon tutgan, suv osti dunyosi sohibiga aylangan, suv oqimini mo'tadillashtiruvchi, ekinlarni obihayot bilan ta'minlovchi, kema va kemachilarga yordam beruvchi, tabiiy ofatlarda, qishloqlarni suv bosganda, suv osti oqimi ruhlari aranglar bilan kurashuvchi, ularning suv toshqini tashkil qilinishini bartaraf etuvchi afsonaviy obrazlardan biri hisoblangan. Amudaryo esa juda injiq, tez-tez o'zanini o'zgartiruvchi, goh suv toshqini hosil qilsa, goh suv tanqisligini keltirib chiqaruvchi asov suv manbayi deb qaralgan. Shu sababli dehqonchilik bilan mashg'ul aholi o'rtasida Amudaryoning dahshatli ofatlari bilan bog'liq turli marosimlar turkumi yuzaga kelgan.

Qadimda yoshlar bir-biriga sevgi dil izhorlarini, oila qurish taklifini, albatta, daryo yoki soy bo'yida aytishi udumi amal qilgan. Xalqning suv bilan bog'liq bunday betakror qadimiy udumlaridan xabardor

¹ Мусақулов А. Ўзбек халқ лирикаси. Т., «Фан», 2010, 135 бет.

² Снесарев Г.П. Хоразмликларнинг муслмонликдан аввалги маросимлари ва урф-одатлари. Урганч, УрДУ ноширлик бўлими, 2018, 33 – 34-бетлар.

³ Shu manba. 137 – 138-бетлар.

⁴ Shu manba. 189-бет.

⁵ Снесарев Г.П. 236-бет.

bo'lgan ayrim shoirlar o'z she'rlarida ularga ishora qilib o'tishi kuzatiladi. Jumladan, shunday ishoralar-dan biri A.Oripovning «Otello» she'rida uchraydi:

Sayr etib hovliqma soyning qo'shini.

Otello sha'niga salom aytaman.

Ziyorat qilaman mozarboshini.

Adabiyotda Otello – rashkchi er timsoli. Chunki u o'ta rashkchiligi sabab suyukli yoridan ayrilib, shirin turmushiga o'z qo'li bilan chek qo'yadi. Shu jihatdan u boshqa shunday erkaklarni hushyorlantiruvchi obrazdir. Ammo u o'zi yolg'on gapirib o'rganmagani, to'g'riligi va o'ta ishonuvchanligi bois mutaham Yagoning yolg'oniga ishonadi. Shoir o'zbek teatr san'atida mazkur obrazni mahorat bilan jonlantirgan Abror Hidoyatov xotirasiga she'r bag'ishlar ekan, uni «Otello» deb ataydi. Bu bilan shoir aktyor nomining elga tanilishiga, avvalo, shu roli sabab bo'lganligini nazarda tutadi. Darhaqiqat, Otello roli Abror Hidoyatov aktyorlik faoliyatining cho'qqisi edi. Demak, A.Oripov «Sayr etib hovliqma soyning qo'shini» misralari ohangida nafaqat o'z hislarini bayon etishni, balki she'rxonni yor, umr yo'ldoshi talashda hushyor bo'lishga undashni ham ko'zlagan deyish mumkin.

Olovga bo'lgan hurmat va e'tibor odatlarining boshqa ba'zi ko'rinishlari O'rta Osiyo xalqlari, jumladan, Farg'ona vodiysi o'zbeklari turmush tarzida hozirgi kungacha saqlanib qolgan. Vodiy qipchoqlarida xonadon o'chog'i hech qachon o'chirilmas ekan. Axborotchilar ma'lumotlariga ko'ra, xonadon o'chog'ida olovni kecha-kunduz o'chirmaslik ota-bobolardan qolgan odat bo'lib, ularning tasavvuricha, olovsiz o'choq misoli egasiz, kimsasiz uydur. O'chog'ida doimo olov yongan xonadondagina doimo baraka bo'lgan. O'choqda yonayotgan olovni bulg'amaslik uchun unga iflos narsalarni, hatto iflos o'tinni yoqish ham taqiqlanadi. Agar o'tin iflos bo'lsa, yoqilishidan oldin, odatda, quyoshda quritilgan yoki suv bilan yuvilgan.

Olov yongan o'choqqa qalampir, non, ovqat qoldiqlari tashlash, har xil axlat yoqish yoki o'choqdan chiqqan kulni axlatxonalariga tashlash, harom chiqindilarni o'choq olovida kuydirish gunoh hisoblangan. Kul bilan axlatni bir-biriga qo'shish qat'iy taqiqlangan. Agar axlat bilan kul bir joyga yig'ilsa, xonadonda to'y va aza bir kelib qoladi, deb qaralgan.

Motam marosimlarida olovni bulg'amaslik uchun uch kungacha xonadon o'chog'ida olov yoqib ovqat tayyorlanmagan. Bundan tashqari, nikoh to'yi marosimlarida kelin-kuyovlarni ins-u jinlardan poklash maqsadida olov atrofida aylantirish va safarga ketayotganda xonadon olovidan boshqalarga bermaslik kabi odatlar ham qaysidir ma'noda zardushtiylik marosimlari bilan bog'liqdir.

Xulosa qilib aytganda, qadimgi insonlar olovni, suvni, tuproqni inson ruhini o'zga olamga ko'chirish vositalari deb sanagani hamda daryo va dengizlarni, tog' va cho'llarni, o'rmonlarni ruhning makon topadigan manzillari sifatida tasavvur qilgani uchun suv marosimiy mohiyat kasb etib, uning muhim atributiga aylanib qolgan. Hozirgi o'zbek she'riyatidagi suv va olov bilan bog'liq obrazlarni xalq qo'shiqlaridagi suv va olov kultiga aloqador an'anaviy obrazlarga xos badiiy talqin xususiyatlarini muqoyasaviy tarzda tekshirish an'anaviy lirik obrazlarning o'zaro bog'liqligini, ularning yangilanish qonuniyatlarini, har birining ahamiyatini belgilab ko'rsatishda yordam beradi.

MUNDARIJA

FIZIKA-MATEMATIKA

Satliqov G'ulomjon Raxmatillayevich, Qurbonova Malohat Dilmurod qizi. Ekstremal separat-subgarmonik funksiyalar.....	3
Atamuratov Alimardon Abdirimovich, Bekchanov Sardor Ergash o'g'li, Bagbekova Yulduz Jumanazarovna. Parabolik ko'pxilliklarda analitik funksiyalarning integral tasviri.....	6
Raximov Kodirbergan Oramboy o'g'li. Ba'zi analitik to'plamlarning parabolikligi.....	12
Hafizov Erkin Alimboy o'g'li. Past tezlikli energiya oqimlarida samarali ishlovchi muqobil energiya manbai generator konstruksiyasini takomillashtirish.....	18
Qurbanov Davron Shavkatovich, Erjanov Tohir Faxraddin o'g'li, Raximova Lobarxon Xamro qizi, Yakubov Komlijon Ruzmetovich. Quyosh panelining samaradorligini o'rganish.....	21
Расулов Камол Карим угли. Сепаратно вещественно аналитические функции двух переменных.....	23
Zhabborov Nasridin Mirzoodilovich, Husenov Behzod Erkin ugli. Boundary Properties of the Hardy Class for $A(z)$ – Analytic Functions.....	26
Foziljonov Mirzabaxrom Baxtiyorjon o'g'li, Abdikarimov Azamat Egamberganovich, Matyakubov Davlatbek Davronbekovich. The Impact of the Local Trapped Charge in Boundary Oxide-Semiconductor Layers on the Gate-Drain Capacitance in a FinFET.....	35

FALSAFA

Yazdonova Soxiba Kurbanovna. Ta'lim va tarbiya samaradorligiga to'siq bo'luvchi kibermakon omillari.....	40
Turabova Sevara. Bilish tarixida eristikaning shakllanishi va rivojlanishining ijtimoiy-tarixiy va mantiqiy-gnoseologik tahlili.....	43
G'afurov Doniyor Oripovich. Yangi O'zbekistonda oila munosabatlarining huquqiy asoslari hamda ma'naviy qiyofasi.....	45
Navro'zova Gulchehra Ne'matovna. Kamtarinlik ila kamolga yetgan valiy.....	48
Nurova Shoxida Naimovna. Ibn Sino ijodida ma'rifat va jaholat kurashi.....	50
Shodiyev Jahongir Jo'raqulovich. Inson qadri taraqqiyoti rivojida ilm-fanning o'rni.....	53
Raxmatova Xolida. Xoja Ahror Valiy ma'naviy merosida tasavvufiy tushunchalar sharhi.....	55

TILSHUNOSLIK

Musulmonova Kamola. Matn avtorizatsiyasi bilan bog'liq holatlarni lingvistik ekspertiza qilishning qonuniy metodologik asoslarini yaratish muammolari va zarurati.....	58
Norova Gulsanam Maxsutovna. Urf-odat ifodalovchi leksemalarda tabu va evfemizmlar.....	60
Solijonov Muhammadjon Zokirjon o'g'li. Lingvokulturologiya zamonaviy tilshunoslik yo'nalishi sifatida.....	66
Soliyeva Muhayyo Toirovna. Ingliz va o'zbek tillaridagi leksik-frazeologik sinonimik qatorlarning qiyosiy tahlili.....	68

ADABIYOTSHUNOSLIK

Yaxshiyeva Zebo Rashidovna. O'zbek va jahon yozuvchilari bosh qahramonlariga singdirilgan millatlararo tolerantlik masalalari.....	71
Kushatova Nargiza Rustamovna. Drayzer ijodida Yevropa an'anasi.....	73
Hayitova Laylo. Shuhrat Matkarim hikoyalarida qahramon ruhiyati tasviri.....	77
Jo'rayeva Go'zal. Firoqiy she'riyatida ittifoq san'ati.....	80
Nizomova Shoxista Shodiyevna. Suv va olovga marosimiy munosabatlarning zamonaviy o'zbek she'riyatidagi talqini.....	82

PEDAGOGIKA

Zaripov Lochin Rustamovich. Xorijiy davlatlar va mamlakatimiz misolida oliy ta'limda o'qitishning kredit-modul tizimining qo'llanilishi.....	85
Xodjiyeva Zumrad Maxmudjonovna. Oliy ta'limda mezonlarga asoslangan nazorat va uning turlari.....	88
Bozоров Zavqiddin Ravshanovich, Mamatxunova Yulduzxon Abduraimjon qizi. Zamonaviy o'qitish metodikalarining "matritsaning rangi" mavzusiga tatbiqi.....	91
Avazov Jo'rabek Donayevich. Aralash ta'lim texnologiyasini talabalarning fazoviy tafakkurini shakllantirish va rivojlantirishda qo'llash.....	94
Ergasheva Durdona Safarali qizi. Farzand tarbiyasida ko'zga ko'ringan xatolar.....	97
Farmonova Shabon Muhammadovna. O'quvchilarda tayanch kompetensiyalarni shakllantirishda integrativ yondashuvdan foydalanish.....	100